

SUH

GLASILO SINDIKATA UMROVLJENIKA HRVATSKE

*Ne zavidi opakim ljudima
niti želi da budeš s njima.
Jer im srce smišlja nasilje
i usne govore o nedjelu.*

III. zbirka izreka mudraca, Biblija,
izd. Stvarnosti, Zagreb, 1969, str. 629/241–2.

ISSN 1331–3703

Zagreb, siječanj 2012. • Godina XVIII. • Broj 184

• Cijena: 5,00 kn

Nakon smrti predsjednika SUH-a Stjepana Krajačića, a na temelju Statuta SUH-a, za vršitelja dužnosti predsjednika Sindikata umirovljenika Hrvatske na sjednici Glavnog odbora SUH-a 20. prosinca 2011. izabran je **Matija Voščun**, dosadašnji prvi potpredsjednik SUH-a, (na slici) koji je tim izborom preuzeo i dužnost koja se odnosi na izdavača za naše glasilo SUH.

Matija Voščun je mnogo godina povjerenik SUH-a za grad Zagreb. Poznat je svima kao radoholičar i perfekcionista. Okupi stručni tim, podijeli obveze, ali uvijek sudjeluje u izvršavanju postavljenih zadataka. Odgovoran je u izvršavanju radnih zadaća, a to isto traži i od svojih suradnika kojima pomaže u radu i rješavanju problema. Ponekad znamo reći da nam je i najbolji prijatelj, jer iako nas kori zbog nekog propusta, ipak nije zloпамtilo. Njegova je kritika uvijek dobronamjerna i nudi moguću, bolje rješenje problema. (Više u razgovoru na 16. str.)

2012. proglašena je Europskom godinom aktivnog starenja i međugeneracijske solidarnosti

U ovome broju:

**info.HZMO-a
Vodič HZZO-a
od 5. do 10. str.**

Mogu li se ostvariti postavljeni programski ciljevi ovoga proglašenja ako se ne ispune uvjeti za njegovu provedbu, prvenstveno povećanje radnih mjesta?

Europska je unija pretprošlu godinu, 2010., bila proglasila godinom borbe protiv siromaštva i socijalne isključivosti s naglaskom kako treba posebno štiti najugroženije skupine ljudi među kojima su u prvom redu starije osobe, umirovljenice i umirovljenici — samci, preko 65 godina starosti, čija su mirovinska primanja toliko mala da njima nije moguće osigurati ni elementarne životne potrebe prehrane i stanovanja na razini suvremenih civilizacijskih zahtjeva. U nas u zonu rizika od siromaštva, prema mnogim objektivnim računicama, a s obzirom na sve veća poskupljenja, ulazi čak oko 73% umirovljenika i drugih starijih osoba čija su mjesečna primanja manja od 2.150,00 kn.

Još su u težem položaju nezaposleni među kojima upadaju u oči mladi obrazovani stručnjaci s visokom spremom koji ulaze u život i traže posao, ali na svoje molbe dobivaju najčešće odbijence. U najtežem su položaju oni koji rade, a poslodavci im ne isplaćuju zaslužene plaće nakon čega, kao po kakvom scenariju, poduzeće pada u stečaj u kojem se postupku isplate radnika nalaze na zadnjem mjestu. Takvi su radnici, ostajući bez posla, ali i prava na socijalnu pomoć namijenjenu nezaposlenima, zavidni čak i umirovljenicima koji primaju najmanje moguće iznose mirovine jer im je vlast, kako se to ističe, zajamčila redovitost isplate, pa prihvaćaju odlazak u prijevremenu starosnu penalizirajuću mirovinu kao jedini izlaz iz životnih teškoća, zaboravljajući pritom na stigmatizirajuću percepciju umirovljenika kao društvenog tereta.

Najteže je doista nezaposlenima čiji se broj danomice povećava (osim, kažu, u ljetnoj sezoni) jer sve više poduzeća propada (primjer Kamenskog u Zagrebu ili Željezare u Sisku i dr.) pa cijele obitelji ostaju bez sredstava za život, a djeca bez hranitelja. Broj nezaposlenih kreće se u nas oko tristo tisuća s tendencijom porasta (a ni u nekim drugim zapadnoeuropskim državama nije bolje: Portugal, Španjolska, Irska, Grčka...), a to znači da proglašena godina borbe protiv siromaštva i socijalne isključivosti (2010.) nije dala željene rezultate. Porast nezaposlenosti radnosposobnog stanovništva zbog pokrenutih stečajeva pokazuje da se u nas ne privređuje, ne stvara se višak vrijednosti. Istodobno dok se s jedne strane promiče štednja, osobito proračunskog novca, i potreba ulaganja u djelatnosti koje donose dobit, bivša je vlast sebi i svojim zaposlenicima bez grižnje savjeti podijelila božićnicu a i dalje se planira rasprodaja vrijednih ustanova i postrojenja budzašto (za 1 kn) pa i nova zaduživanja u inozemstvu. I nisu uništeni značajniji industrijski pogoni i poljoprivredna dobra samo u početnoj fazi provođenja privatizacije (npr. Prvomajska u Zagrebu) nego se to događalo i kasnije, u posljednjih nekoliko prethodnih

Nastavak na 2. str. →

Nastavak s 1. str.

godina, najčešće bez zbrinjavanja radnika, isplate zarađenih plaća i ugovorenih otpremnina (npr. posljednji prosvjedi u Orahovici, Đakovštini, Sisku). Smanjenjem zaposlenih u odnosu na sve veći broj umirovljenih umanjuje se broj uplatitelja doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje što posebno utječe na niska mirovinska primanja i osiromašivanje pojedina i skupina koje žive od rada, osobito prethodnog (ili minulog), te na zdravstveni standard stanovništva. Ako se ne ulaže u materijalnu proizvodnju i stručni kadar te se ne osigura odgovarajuće tržište, nema dobiti ni dohotka. Dobitak ne donosi privatizacija sama po sebi nego konkurencija. A država, kao organizirana politička i pravna zajednica stanovnika, je tu da pravednim propisima uredi međuljudske odnose u društvu, osobito da arbitrira u raspodjeli dobiti pojedina-

ca i skupina prema uloženom radu i drugim sastavnicama proizvodnje. Narod je državne dužnosnike izabrao zato da obvezatno skrbe o ostvarivanju jednakosti ljudi, socijalne pravde i ljudskog dostojanstva te međugeneracijske solidarnosti sa zadatkom poštovanja starijih, iskazivanja ljubavi prema djeci i pomaganju nemoćnima kao uvjetu skladnog društvenog napretka. A temelj narodnome napretku osigurava se poštenjem, radom i ostvarivanjem pune zaposlenosti stanovništva. Premda to svatko zna i to se stalno ističe na svim razinama vlasti, u nas se ipak djeluje naopačke: najprije se nastoje, po ne znam koji put, reformirati mirovinska primanja stečena prema odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju (koji je zbog toga, usput rečeno, doživio dvanaest izmjena i dopuna te intervenciju posebnim zakonom o gotovo dvogodišnjoj obustavi odnosno zabrani usklađivanja mirovina), a sve se to čini zato da se mirovinska primanja nepovlaštenih umirovljenika svedu u okvire tzv. dugoročne fiskalne održivosti, a što jednostavnim jezikom rečeno znači znatnije umanjeње mirovina kako bi bilo više za ostale društvene potrebe. Kao da su obični umirovljenici izvandruštvena, suvišna kategorija osoba od kojih treba očistiti društvo. Ali društvo nije riba da se vazda čisti od repa, umjesto da se (po)glaviti dužnosnici, čelnici i drugi mogućnici prozovu s najvišeg mjesta vlasti i zapitaju zašto ne odrađuju poslove koje su nakon izbora pod prisegom obećali raditi za opće dobro te na prihvatljiv način ne osiguravaju financijske izvore kao sredstva rada te ne organiziraju učinkovitu štednju i u njoj prednjače te ne ustroje ispravna etička načela u društvu koja će i sami primjereno provoditi: »Dobar pastijer, jer što kaže inom i sam svojijem potvrđuje činom.«

Aforistički kutak

U godini novoj, kako stvari stoje, nove cijene žurno na Vladi se kroje.

PDV je potrebno korigirat smjesta povećanja porezna nisu bila česta.

A tko više troši, nek više i plati ili neka obuzda potrošačke strasti.

Cijene energenata elektrike i plina, povećati treba istomjerno svima.

Državna nek kasa uvijek bude puna. Ako euro i propadne, sigurna je kuna.

I nije tako samo kod nas nego je tako i u nekim drugim državama članicama Europske unije (a o hrvatskom punopravnom članstvu u Uniju odlučivat će se uskoro na referendumu). Jer socijalna se problematika, u koju su svrstana i mirovinska primanja, ne rješava svuda na jedinstven način. U državama gdje je civilizacija dosegla viši stupanj poštovanja dostojanstva starijih ljudi i gdje se priznaje njihov doprinos u razvitku društva, tamo se i visine mirovina kreću u prosjeku preko 50% u odnosu na prosječnu plaću, (npr. Nizozemska 74%, Italija 68, tako i Danska i Francuska...), a drugdje su tzv. zamjenske stope oko 50% (npr. Poljska, Austrija, Njemačka) ili niže (npr. Češka i Slovačka 42%, Bugarska 44%, Slovenija 41%, Litva 33%, Rumunjska 29%, Irska 27%, koliko ima i Hrvatska). Međutim kad se zna da su radničke plaće u Hrvatskoj daleko manje od prosjeka europskih radničkih plaća te da je u Hrvatskoj izrazito veća nezaposlenost, onda je takvom usporedbom moguće predočiti koliko su u Hrvatskoj niži doprinosi za mirovinsko osiguranje i koliko ih je manje te kakav je realni položaj hrvatskih umirovljenika u društvu. To je i razlog što se u hrvatskom društvu koje je, kako kažu, još zapalo i u tešku

Nastavak na 3. str. →

U ovome broju čitajte:

- * Izrazi sućuti str. 3
- * Prvo treba vratiti opljačkano i ukinuti povlastice str. 4
- * Naše zdravlje: Razbijanje bubrežnih kamenaca str. 11
- * Biti njegovatelj-ica i kako pomoći drugima a ne odmoći sebi str. 12
- * Iz naših podružnica str. 13
- * Iz tajništva SUH-a str. 14
- * Ususret Valentinovu str. 15
- * Razgovor s Matijom Voščunom, v. d. predsjednika SUH-a str. 16

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske za izdavača:
 v. d. predsjednika: Matija Voščun
 tajnica: Zlata Toplak
 glavni urednik: Nikola Kustić
 pomoć. glavnog urednika: Biserka Budigam
 tehnički poslovi, distribucija: Ante Efendić
 Adresa Uredništva: Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, tel. i faks: 01/46 55 146, e-mail: suh@zg.t-com.hr
 Priprema i tisak: Durieux d.o.o., Zagreb, Šulekova 23, tel. 2300-337, e-mail: graficka@durieux.hr
 Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. SUH je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.

Predsjedništvo Glavnog odbora SUH-a svojim zaključkom od 13. siječnja 2005. utvrdilo je cijenu glasila SUH: za pojedini broj 5,00 kn i za godišnju pretplatu 40,00 kn.

Predsjedništvo Glavnog odbora Sindikata umirovljenika Hrvatske na sjednici 26. veljače 2009. imenovalo je Uredništvo glasila SUH u sastavu: Milica Čavkić, dr. Drago Droždjek, Vladimir Buršić, mr. Damir Jukica, Ivan Crnković, Mato Obradović, Ivan Sršen, Biserka Budigam i Nikola Kustić.

PIŠITE za SUH, za svoje glasilo! Svoje priloge pošaljite najkasnije do prvoga dana u mjesecu u kojem glasilo izlazi (u drugoj polovini mjeseca) na adresu: Sindikat umirovljenika Hrvatske, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10000 Zagreb ili e-mailom: suh@zg.t-com.hr. Priloge pišite kompjutorom ili pisaćim strojem i u proredu. Uz prilog navedite svoje ime i prezime, a ako ne želite da ga objavimo, uvažit ćemo vaš zahtjev. Anonimne priloge ne objavujemo. Rukopise i fotografije (slike) ne vraćamo.

Nastavak s 2. str.

recesiju, nije smanjilo siromaštvo unatoč tome što je Europska unija 2010. godinu proglasila godinom borbe protiv siromaštva i socijalne isključivosti. Naprotiv, siromaštvo se tijekom prošle godine povećalo, a to će se dogoditi i u ovoj godini nakon najavljenog povećanja stope PDV-a te skrog poskupljenja životnih namirnica, plina i električne struje u kućanstvu.

Ova, 2012. godina proglašena je **Europskom godinom aktivnog starenja i međugeneracijske solidarnosti**. Kako ostvariti taj program? Jer to nije jednogodišnja zadaća nego permanentna, svevremenska, samo je u ovoj godini posebno naglašena kako bi se istaknulo njezino značenje za život starijih osoba i promicanje skladnih međuljudskih odnosa u društvu.

Međutim, za ostvarivanje ovoga programskog zadatka potrebno je prethodno ostvariti odgovarajuće uvjete: aktivno starenje podrazumijeva biti zdrav i kondicijski izdržljiv te socijalno osiguran, a osobito treba imati dostupno radno mjesto. A kako do zaposlenja (da starija osoba bude radno aktivna) kad se oko nas nalazi mnoštvo nezaposlenih mladih ljudi, kad se svakodnevno susrećemo s pojavom brojnih stečajeva privrednih poduzeća, a da se i ne govori o pojavi mita i korupcije ne samo u zapošljavanju nego čak i u športskom (viteškom) natjecanju.

I dok mi već godinama slušamo kako u nas dužnosnici i privrednici muku muče nastojeći povećati zaposlenost ili bar smanjiti nezaposlenost koja se stalno povećava, u Njemačkoj, nama prijateljskoj državi, gdje žive i rade mnogi Hrvati, bilježi se rast zaposlenosti, tj. i u protekloj je, izrazito recesivnoj, godini otvoreno pola milijuna novih radnih mjesta.

Njemačka će u 2012. godini morati uvoziti radnu snagu, rekao je uz ostalo njemački veleposlanik u Hrvatskoj u našem TV dnevniku 6. siječnja 2012. U Njemačkoj će stoga biti jednostavno ostvariti program Europske godine aktivnog starenja i međugeneracijske solidarnosti. A u nas? Naravno, iako su nam države prijateljske, kase im nisu sestre!

Nikola Kustić

Izrazi sućuti u povodu smrti predsjednika SUH-a mr. Stjepana Krajačića

U povodu smrti mr. Stjepana Krajačića na adresu SUH-a prispjeli su brojni brzozjavi i pisma s izrazima sućuti. **Bruno Costantini**, generalni tajnik FERPA-e, naglašava kako je predsjednik SUH-a »bio vrlo posvećen radu FERPA-e i međunarodnoj solidarnosti«. **Renata Bagatin**, nacionalna tajnica SPI-CGIL, napisala je, među ostalim: »Sa Stjepanom i mi gubimo pravog prijatelja, uvjerenog Europljanina i velikog sindikalista koji je i prigodom donošenja najsloženijih i teških odluka zračio snagom svoje ljudskosti. Iskustvo temeljeno na našim brojnim zajedničkim susretima u Bruxellesu, Italiji ili vašoj zemlji, protokom je vremena povećavalo međusobno duboko poštovanje i prijateljstvo, koje će nas i dalje pratiti u našem radu u obrani prava najslabijih«.

»U ime državnog tajnika **Krešimira Rožmana** i ravnatelja Uprave **Milenka Popovića**, te cijele Uprave za mirovinsko osiguranje, izražavamo iskrenu sućut povodom smrti vašega predsjednika i našega člana Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobek, piše u poruci **Vlaste Blastov** iz Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

Na komemoracijskom skupu oprostio se od Stjepana Krajačića **Mladen Novosel**, predsjednik SSSH, a na zagrebačkom groblju Mirogoju oproštajnu riječ održao je **Ivan Nahtigal**, član Predsjedništva GO SUH-a, koji je između ostalog rekao:

Dragi prijatelju i poštovani predsjedniče Sindikata umirovljenika Hrvatske,

premda smo znali za Tvoju nenadanu bolest i bili svjesni kako organizam polako gubi najtežu bitku, ipak nismo gubili nadu, niti smo željeli vjerovati da će nas zateći surova istina o zbilji i Tvojemu životnom odlasku. To više što si do posljednjega atoma snage bio aktivan i prisutan kao predsjednik Sindikata umirovljenika Hrvatske u gotovo svim aktivnostima svojega sindikata, ali i središnjice Saveza

samostalnih sindikata Hrvatske, gdje si bio nadasve vrijedan član Predsjedništva.

Iza Tebe je osam životnih desetljeća, završen studij na Ekonomskom fakultetu, poslijediplomski studij na Medicinskom i Ekonomskom fakultetu i magisterij, ali i desetljeće radne aktivnosti, stručne i znanstvene, u sustavu zdravstva i socijalne zaštite. Tvoja radna aktivnost nije bila ograničena nikakvim institucionalnim okvirima, niti je prestala s umirovljenjem. Uključivao si se i neposredno u rad udruuga civilnog društva. Tako si postao članom Hrvatskog društva za hospicij i palijativnu skrb i Povjerenstva za hospicij i palijativnu skrb pri Ministarstvu zdravstva.

Sve Tvoje aktivnosti cijenimo i poštujemo, ali s ponosom naglašavamo kako si nam bio najdraži kao član Sindikata umirovljenika Hrvatske od 1993. godine. U svojem si SUH-u bio potpredsjednik, zatim zamjenik predsjednika, a od 2004. do kraja života — predsjednik SUH-a. Ta je dužnost podrazumijevala i obveze člana Predsjedništva Vijeća Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, ali i aktivnosti predsjednika Odbora za zdravstvo Hrvatske stranke umirovljenika, zatim jednog od predsjedavajućih Koordinacije umirovljeničkih udruga i člana Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe pri Vladi Republike Hrvatske.

Vijest o Tvojim smrti odjeknula je i izvan hrvatskih granica među našim prijateljima u Europskoj federaciji umirovljenih i starijih osoba i Sindikatu umirovljenika Italije u sklopu Opće konfederacije talijanskih radnika i umirovljeničkim organizacijama u svim zemljama s područja bivše Jugoslavije. Svoje si moralne i intelektualne kvalitete ugradio u razvitak i afirmaciju Sindikata umirovljenika Hrvatske. Stoga Ti, dragi prijatelju, za svaku toplu riječ, za sve što si nam dao — veliko HVALA.

Ostaješ s nama, zauvijek u našem sjećanju.

Piše: mr. sc. **Damir Jukica**, predsjednik SUH-ova Odbora za gospodarstvo

Prvo treba vratiti opljačkano i ukinuti sve povlastice

Kreatori ovdašnjeg mnijenja već godinama »pod lupu«, kao prve za »rezanje«, guraju tzv. povlaštene mirovine, dok — za spašavanje državnog proračuna puno značajnije — masovno postojanje povlaštenih plaća i vraćanje opljačkanog novca gotovo nitko ni ne spominje. S tim u skladu u Hrvatskoj godinama naveliko s pravom priča o tisućama radnika koji rade, a ne primaju plaću, ali o desecima, pa već i o stotinama tisuća »radnika« koji svoje plaće uredno primaju, ali ih u cijelosti uopće ne odrađuju nitko relevantan ne govori. Ima među potonjima i takvih koji bi, nema sumnje, svoje visoke državne plaće htjeli pošteno odraditi, ali im vlast to nije dopuštala (policajac **Vladimir Faber**, novinar **Denis Latin** i dr.) Većinom se, međutim, radi o djeci, rođacima, prijateljima i drugim štićenicima političkih moćnika koji su na savjetnička, glasnogovornička, referentska i druga izmišljena »radna mjesta« u državnom proračunu utrpali »svoje ljude« i, zajedno s njima, njihove plaće, tople obroke, dječje doplatke, božićnice, plaćena bolovanja itd. Riječ je, dakle, o plaćama koje se ne mogu nazvati zarađenima već poklonjenima i povlaštenima.

Najprije, nitko pošten ne može biti ravnodušan pred očiglednom činjenicom da brojne dužnosnike koji su se tijekom **Sanaderova** mandata enormno obogatili (u državnoj, lokalnoj i javnoj upravi, u državnim bankama i agencijama itd.) nitko službeno ne pita porijeklo njihove nevjerojatno impozantne pokretne i nepokretne imovine. Mnogim je građanima, primjerice, poznato da je bivši ministar kulture **mr. Božo Biškupić**, pored ministarske, godinama »paralelno« obnašao i dužnost vozača Premijerova službenog kombija i fotografa, ali barem je meni teško povjerovati da je on svoju skupocjenu privatnu kolekciju umjetnina platio tim svojim radom »u fušu«. Velebna, nadalje, obiteljska kuća bivšeg predsjednika Hrvatskog sabora, »barba **Luke**« (koji je taj nadimak stekao u nepotističkom kontekstu zapošljavanja u »Hrvatskim željeznicama«), također ostavlja mjesta sumnji je li moguće da je najbliži i naj-

povjerljiviji suradnik (»desna ruka«) službeno prvoosumnjičenog za neviđenu pljačku državne imovine i prodaju nacionalnih interesa ostao »kratkih rukava«. Bivši je, pak, mlađahni direktor »Hrvatske poštanske banke«, kao i niz bivših visokih državnih dužnosnika, izašao iz pritvora, ali njihovu basnoslovnu imovinu nitko ne dovodi u pitanje, pa se mnogi građani u kontakt-emisijama »Hrvatskog radija« i HTV-a najčešće pitaju: — **»Zašto nam političari prijete rezanjem plaća i mirovina i uvođenjem novih poreza, a ništa ne čine da se u državni proračun vrati ogromna opljačkana imovina? Kako je moguće da mnogi rukovoditelji u državnim bankama, agencijama i poduzećima primaju veće plaće od premijera i primaju li oni zaista tako visoke plaće ili jedan njihov dio svakog mjeseca »diskretno« vraćaju onima koji su ih na te dužnosti politički »instalirali«? Kako je moguće da pritvoreni saborski zastupnici primaju pune saborske plaće, a obični radnici dobivaju otkaze? Zašto **Vladimir Šeks** i drugi zakonopisci, na sve to šute?« — »Je li pošteno« — pitaju se tzv. mali ljudi — »da se na nama štedi, a guverner Hrvatske narodne banke **Željko Rohatinski** i njegovi (bez)brojni suradnici troše na sebe državni novac kao pijani bogataši? Nitko ne želi vidjeti ni bacanje milijardi kuna iz državnog proračuna na financiranje bezbrojnih drugih civilnog društva (kao paralelne državne administracije), filmskih i drugih »kulturnih ustanova« i profesionalnih sportaša kao da Hrvatska leži na nafti? **Dok, primjerice, troškovi javnog prijevoza u Zagrebu »lete u nebo«, iz gradskog se proračuna milijuni kuna bacaju na plaćanje skupih stranih sportaša (»legoinara«) u javno-privatnim nogometnim, košarkaškim, skijaškim i drugim klubovima.** Slikovito rečeno, građani skapavaju da bi se »sportski radnici« u NK Dinamu, u KK Ciboni i drugdje mogli prežderavati kavijarom. ltd., itsl.**

Hvala dragom Bogu da je novi premijer **Zoran Milanović** na dužnost ministra znanosti obrazovanja i sporta postavio pravednog i neustrašivog **dr. Željka Jovanovića** koji će, nadam se, napokon uvesti reda ne samo u sport, već i u sustav visokog obrazovanja koji također »guta« milijarde dr-

žavnih kuna, a zauzvrat društvu daje malo ili ništa. Na hrvatskim je sveučilištima »zaposleno« na tisuće znanstveno besplodnih stručnjaka koji o objavljivanju svojih stručnih članaka u časopisima s međunarodnim recenzijama mogu samo sanjati, ali zato u debelom hladu plivaju u novcu jer je znanstvena mafija u Hrvatskoj uspjela izboriti »autonomiju sveučilišta« u najgorem smislu te riječi. Još se sjećamo ugovora koje je uprava »Hrvatske elektroprivrede« (HEP) sklopila s dekanom Ekonomskog fakulteta u Zagrebu (EFZ), prema kojem je HEP EFZ-u plaćao milijunske »projekte«, a njegovi su čelnici i njihova djeca potom vrlo uspješno polagali ispite na ovom fakultetu koji su još u prethodnoj državi neki posprdno nazivali »kovačnicom partijskih diploma«. Umjesto o tim i sličnim gorućim problemima, svakodnevno slušamo razne »stručnjake« kako su najveći teret našeg društva umirovljenici, bez kojih bi, sugeriraju oni, po ulicama tekli med i mlijeko. Još se sjećamo i HDZ-ovog ekonomista **dr. Ante Babića** koji je javno predložio da se hrvatskim umirovljenicima ograniči i biračko pravo. Nastojeći umirovljenike međusobno zavaditi (da bi se njima vladalo), podmetnuta im je i priča o »povlaštenim umirovljenicima« iako je i studentima prve godine prava i etike jasno da se od prozvanih takvima mogu smatrati jedino umirovljeni saborski zastupnici, ustavni suci i članovi HAZU-a. Ako bi se, pak, pojam »povlaštenih umirovljenika« definirao dosljedno, onda bi među njih morali »punopravno« spadati i SVI oni koji su svoje plaće primali na tzv. izmišljenim radnim mjestima (u državnoj, lokalnoj i javnoj upravi, u Hrvatskoj gospodarskoj komori, u političkim strankama, na HTV-u itd.), s kojih su otišli u svoje — povlaštene mirovine. Iako su njihovi mirovinski doprinosi uredno plaćeni, oni svoje plaće, a time ni mirovine, objektivno NISU zaradili i ne može ih se nazvati drukčije nego — povlaštenima! Zato je neko- rektno takvima nazivati umirovljene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i partizane, a »brigade« onih koji su primali ili još uvijek primaju povlaštene plaće i zatim, logično, povlaštene mirovine potpuno prešućivati i time ih nepošteno — štiti.

OSTVARIVANJE PRAVA NA DOPLATAK ZA DJECU U 2012.

Obnova zahtjeva do kraja veljače

Podsjećamo korisnike doplatka za djecu da do kraja mjeseca veljače trebaju obnoviti zahtjeve kako bi mogli nastaviti primati doplatku i u 2012. godini, bez prekida.

Korisnici doplatka za djecu za svaku godinu trebaju podnijeti zahtjev za ostvarivanje prava na doplatku za djecu.

Dohodovni cenzus određuje se na osnovi prihoda ostvarenih u prethodnoj kalendarskoj godini. (Napominjemo da se prestankom radnog odnosa dohodak ostvaren u prethodnoj godini ne uzima u izračun dohodovnog cenzusa do novog zaposlenja.)

Korisnici koji su ostvarili pravo na doplatku za djecu u godini 2011. trebaju zahtjev za godinu 2012. podnijeti do kraja veljače. Dakle, za nastavno ostvarivanje prava na doplatku za djecu u godini 2012. zahtjev treba podnijeti najkasnije do 29. veljače 2012.

Svima koji zahtjev za nastavno utvrđivanje prava na doplatku za djecu podnesu nakon propisanog roka, kao i onima koji podnose nove zahtjeve, pravo pripada od dana podnošenja zahtjeva. Ako zahtjev prisprije nakon propisanog roka, o pravu se odlučuje na osnovi novog zahtjeva i dohotka kućanstva ostvarenog u 2011. godini jer se radi o novom postupku ostvarivanja prava na doplatku za djecu za 2012. godinu. Uz zahtjev se podnosi odgovarajuća dokumentacija.

Zahtjevi za ostvarivanje prava na doplatku za djecu, zaprimaju se tijekom cijele godine.

Zahtjev je potrebno podnijeti Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje (područnoj službi, nadležnoj prema mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva), a zahtjevi se mogu poslati i poštom.

Podsjećamo da pravo na doplatku za unučad i drugu djecu uzetu na uzdržavanje mogu ostvariti baka, djed, skrbnik i osobe koje je odredio sud, odnosno centar za socijalnu skrb, i kad ta djeca imaju roditelje, ako žive s djecom i uzdržavaju ih, bez utvrđivanja posebnih uvjeta iz članka 8. stavka 2. Zakona o doplatku za djecu.

POTREBNA DOKUMENTACIJA

Za korisnike koji primaju doplatku za djecu

- **zahtjev** (treba ga predati najkasnije do srijede 29. veljače 2012. da bi se pravo priznalo bez prekida. Ako se zahtjev podnese nakon tog datuma, pravo na doplatku priznaje se od dana podnošenja zahtjeva.)

Tiskanica zahtjeva može se popuniti i ispisati s internetske stranice Zavoda www.mirovinsko.hr ili kupiti u Narodnim novinama.

- **dokazi o ostvarenim prihodima od nesamostalnog rada svih članova kućanstva u 2011.**
 - potvrda isplatitelja prihoda o ostvarenim prihodima podnositelja zahtjeva i svih članova kućanstva u prethodnoj godini (plaća, naknada plaće zbog bolovanja, nezaposlenosti, roditeljnog dopusta)
 - mirovinska uputnica ili preslika rješenja o mirovini za nove članove kućanstva
- **dokaz o nastalim promjenama u broju i svojstvu članova kućanstva** (prestanak radnog odnosa, prestanak školovanja)

DOKAZE o prihodima ne podnosi korisnik koji pravo ostvaruje samo za dijete s težim oštećenjem zdravlja niti korisnik koji pravo ostvaruje samo za dijete smrtno stradaloga, zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

Početak nove školske godine

2012./2013. potrebno je dostaviti dokaz o redovitom školovanju za djecu stariju od 15 godina.

Za nove korisnike doplatka za djecu

• zahtjev

Tiskanica zahtjeva može se popuniti i ispisati s internetske stranice Zavoda www.mirovinsko.hr ili kupiti u Narodnim novinama.

- **osebna iskaznica** - preslika (za podnositelja zahtjeva i sve punoljetne članove kućanstva)
- **dokaz o rođenju djeteta** -izvadak iz matice rođenih ili rodni list ili potvrda o rođenju
- **potvrda o redovitom školovanju za svu školsku djecu koja su navršila 15 godina života**, osim za djecu s utvrđenim težim oštećenjem zdravlja
- **dokaz o rođenju za maloljetnu djecu** za koju se ne traži doplatku (izvadak iz matice rođenih ili rodni list ili potvrda o rođenju)
- **dokazi o ostvarenim prihodima od nesamostalnog i samostalnog rada svih članova kućanstva u prethodnoj godini**
 - potvrda isplatitelja prihoda o ostvarenim prihodima podnositelja zahtjeva i svih članova kućanstva u prethodnoj godini (plaća, naknada plaće zbog bolovanja, nezaposlenosti, roditeljnog dopusta)
 - potvrda Porezne uprave za dohodak od samostalnog rada
 - mirovinska uputnica ili preslika rješenja o mirovini za članove kućanstva

DOKAZE o prihodima ne treba podnositi ako se pravo traži samo za dijete s težim oštećenjem zdravlja ili za dijete smrtno stradaloga, zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

PREGLED BROJA KORISNIKA I PROSJEČNIH SVOTA MIROVINA U PROSINCU 2011.

kn

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ
I. KORISNICI MIROVINA PREMA ZAKONU O MIROVINSKOM OSIGURANJU*		
starosna	629622	2.363,53
invalidska	254918	1.917,60
obiteljska	238849	1.841,17
UKUPNO	1123389	2.151,28
II. HRVATSKA VOJSKA, prema: Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (DVO, PS i OSO)		
starosna	2287	4.563,79
invalidska	8786	3.098,05
obiteljska	646	3.528,95
UKUPNO	11719	3.407,84
III. KORISNICI MIROVINA KOJIMA JE MIROVINA ODREĐENA PREMA ZAKONU O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI		
Najniža mirovina (čl. 31. st. 3. ZOPHBDR)**	351	2.323,33
invalidska	58028	4.916,72
obiteljska	11944	6.971,76
UKUPNO	70323	5.252,82
IV. KORISNICI MIROVINA OSTVARENIH PREMA UGOVORU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I BOSNE I HERCEGOVINE O SURADNJI NA PODRUČJU STRADALNIKA RATA U BOSNI I HERCEG. KOJI SU BILI PRIPADNICI HRVATSKOG VIJEĆA OBRANE I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI - HVO ("NN", broj 2/06.)		
invalidska	6389	2.690,47
obiteljska	441	3.400,82
UKUPNO	6830	2.736,34
SVEUKUPNO (I. + II. III. + IV.)	1212261	2.346,64

* Prosječne mirovine (I. - IV.) umanjene su za porez i prirez prema Zakonu o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 177/2004.), osim obiteljskih mirovina, prema članku 9. stavku 1. točki 7. i članku 53. stavku 2. Od obrade mirovina za lipanj 2010. (isplata u srpnju 2010.) primijenjen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 80/2010.).

** U svote mirovina pod točkom I. uključen je dodatak na mirovine prema Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 79/2007.).

Od 1. srpnja 2010. primijenjen je Zakon o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine" broj 71/2010.).

*** Najniža mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ("Narodne novine", broj 174/2004.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005.

U prosječne mirovine hrvatskih branitelja uključen je dodatak uz mirovinu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ("Narodne novine", broj 94/2001.).

KORISNICI MIROVINA I VISINE MIROVINA, PREMA VRSTAMA MIROVINA U PROSINCU 2011.

SKUPINE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	85257	241,58	50969	233,01	19446	258,69	14842	248,56
500,01 - 1.000,00	102334	760,65	52537	746,79	20124	752,58	29673	790,66
1.000,01 - 1.500,00	138405	1.271,37	59723	1.266,33	40223	1.294,52	38459	1.254,96
1.500,01 - 2.000,00	253347	1.786,88	107660	1.789,76	77563	1.782,04	68124	1.787,84
2.000,01 - 3.000,00	309756	2.447,46	179573	2.482,45	66859	2.412,17	63324	2.385,48
3.000,01 - 4.000,00	153278	3.423,20	113268	3.432,07	21984	3.393,66	18026	3.403,49
4.000,01 - 5.000,00	51210	4.408,92	40470	4.412,11	5884	4.394,84	4856	4.399,36
5.000,01 - 6.000,00	17473	5.418,54	14411	5.428,34	1880	5.412,10	1182	5.309,30
6.000,01 - 7.000,00	7549	6.423,97	6642	6.423,30	650	6.425,70	257	6.437,03
7.000,01 - 8.000,00	3092	7.354,18	2755	7.363,31	271	7.242,58	66	7.431,41
veće od - 8.000,00	1688	8.954,34	1614	8.950,89	34	9.108,33	40	8.962,69
UKUPNO	1123389	2.151,28	629622	2.363,53	254918	1.917,60	238849	1.841,17

NAPOMENA:

U svotu mirovine uključen je dodatak na mirovinu prema Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine" broj 79/2007.).

NAKLADNIK:

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje - Središnja služba
A. Mihanovića 3, 10 000 ZAGREB
www.mirovinsko.hr

Za nakladnika: Milla Rukavina
Urednik: dr.sc. Filip Dujmović

Uređuje Odjel za odnose s javnošću
tel. 01/45-95-269 fax: 01/4595-168

INFO TELEFONI (radnim danom od 8 do 16 sati): 0800 63 63 63 (besplatan broj) i 01/48 91 666

**VODIČ OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA
PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U SIJEČNJU 2012.**

Nakladnik: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
Za nakladnika: Ravnatelj Tihomir Strizrep, dr. med.

PROCJENA UČINKOVITOSTI PROPISA

Podloga za funkcioniranje zdravstvenog sustava svakako je i pravna regulativa kojom se utvrđuju ne samo pravila postupanja već su prepoznatljive i smjernice odnosno strateški plan po kojem određeni sustav djeluje.

Od 1. siječnja 2012. godine stupa na snagu Zakon o procjeni učinaka propisa temeljem kojeg se donošenju propisa pristupa na cjelovitiji način. Tim se Zakonom upućuje na razmatranje prijedloga mogućih nenormativnih rješenja i stvaranje većeg broja mogućih normativnih rješenja, a u svrhu odabira optimalnog rješenja, a nastoje se postići posebni ciljevi kao poticanje suradnje i koordinacije stručnih nositelja izrade propisa, jačanje transparentnosti predlaganja propisa, doprinos razvoju savjetovanja s javnošću, doprinos učinkovitom korištenju sredstava državnog proračuna.

Zakonu će se prilagoditi i donošenje propisa iz sustava zdravstva.

PROCJENA UČINAKA PROPISA (Zakon o procjeni učinaka propisa "Narodne novine" br. 90/2011.)

Zakon o procjeni učinaka propisa (općenito)

– Stupa na snagu 1. siječnja 2012. godine, osim članka 13. stavka 1. koji stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, te članka 7., 8., 24. i 31. stavka 1. ovog Zakona, koji stupaju na snagu 10. kolovoza 2011. godine.

– Primjenjuje se na postupak u vezi s izradom propisa predviđenih Planom normativnih aktivnosti vezano za postupak procjene učinaka propisa, te na druge postupke u vezi s izradom propisa i praćenjem njihove provedbe kako je to određeno ovim Zakonom.

– Ovaj Zakon se ne primjenjuje na procjenu fiskalnog učinka propisa na državni proračun, koja se izrađuje i iskazuje prema obrascu standardne metodologije za procjenu fiskalnog učinka.

– Procjenom učinaka propisa analiziraju se pozitivni i negativni učinci propisa.

Zakonom se uređuje:

- Postupak procjene učinaka propisa
- Dokumenti za procjenu učinaka propisa
- Način godišnjeg planiranja normativnih aktivnosti tijela nadležnih za procjenu učinaka propisa
- Način savjetovanja s javnošću i zainteresiranom javnošću u tom postupku
- Obveza stručnog osposobljavanja i usavršavanja vezano za procjenu učinaka i izradu propisa.

Dokumenti procjene učinaka propisa

– Strategijom procjene učinaka propisa (u daljnjem tekstu: Strategija) – dugoročno se usmjerava razvoj sustava procjene učinaka propisa, njegova predvidivost, ciljevi, poboljšanje kvalitete propisa i razvoj administrativnih kapaciteta.

– Akcijskim planom učinaka propisa (u daljnjem tekstu: Akcijski plan) – određuju se prioritetne mjere i aktivnosti na razvoju sustava procjene učinaka propisa, način, redosljed, rokovi, nositelji provedbe mjera, projekti, procjene sredstava potrebnih za provedbu aktivnosti predviđenih Akcijskim planom, te analiza troškova i koristi.

– Strategiju i Akcijski plan na prijedlog Ureda za zakonodavstvo donosi Vlada Republike Hrvatske za trogodišnje razdoblje.

– Izvješće o provedbi procjene učinaka propisa Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Izvješće) – Ured za zakonodavstvo koordinira izradu i stručni je nositelj izrade Izvješća, koje za trogodišnje razdoblje, podnosi Vladi Republike Hrvatske.

PLAN NORMATIVNIH AKTIVNOSTI

– Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ureda za zakonodavstvo, donosi Godišnji plan normativnih aktivnosti (u daljnjem tekstu: Godišnji plan) koji sadrži:

- Plan normativnih aktivnosti u području hrvatskog zakonodavstva

– Plan normativnih aktivnosti vezano za postupak procjene učinaka propisa, koji obuhvaća planirane postupke procjene učinaka propisa čije je donošenje predviđeno u prethodno navedenom Planu i Planu usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije, a za koje se provodi **obvezni postupak procjene učinaka propisa**.

– **Iznimno, postupak procjene učinaka** propisa provodi se na temelju zaključaka Hrvatskoga sabora donesenog vezano za djelovanje Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije u vezi s prijedlogom propisa i odlukama Europske unije u čijem donošenju sudjeluje preko svojih predstavnika.

– **Iznimno, postupak procjene učinaka propisa** provodi se i na temelju odluke odnosno zaključaka Vlade Republike Hrvatske za:

- 1. propis koji se donosi po hitnom postupku
- 2. zakon koji je na snazi u Republici Hrvatskoj
- 3. uredbu odnosno pravilnik koji su provedbeni propisi zakona.

Prethodna procjena

– Stručni nositelj izrade propisa, odnosno središnje tijelo državne uprave i svako drugo tijelo koje je prema svom propisanom djelokrugu ovlašteno Vladi Republike Hrvatske uputiti propis radi njegovog donošenja, dužni su utvrditi Prijedlog plana propisa koji treba obuhvatiti Godišnjim planom, a koji se Prijedlog plana propisa mora temeljiti na izvršenoj prethodnoj procjeni mogućih učinaka propisa.

– Prethodna procjena provodi se za sve propise koji se namjeravaju predložiti u Plan normativnih aktivnosti u području hrvatskog zakonodavstva kao sastavni dio Godišnjeg plana i za propise koji se predlažu u Plan usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije.

– Stručni nositelj izrade propisa dužan je Prijedlog plana propisa objaviti na internetskoj stranici radi informiranja javnosti u trajanju najmanje 15 dana, u razdoblju od 1. rujna do 30. rujna tekuće godine za sljedeću godinu.

– Po proteku roka iz prethodnog stavka stručni nositelj izrade propisa dužan je prijedlog plana propisa dostaviti na mišljenje Uredu za zakonodavstvo. Uz prijedlog plana propisa za sve predložene propise obvezno se prilažu obrasci prethodne procjene.

– Stručni nositelj izrade dužan je prijedlog plana propisa uskladiti s Uredom za zakonodavstvo do 31. listopada tekuće godine radi njegovog uvrštavanja u Godišnji plan za sljedeću godinu.

Nadležnost za procjenu učinaka propisa

– Nadležni su:

– Ured za zakonodavstvo – nadležan za koordinaciju i izradu dokumenata (Strategija, Akcijski plan, Godišnji plan), za davanje suglasnosti na Prijedlog iskaza i za izradu provedbenog propisa ovog Zakona, za obavljanje stručnog osposobljavanja i usavršavanja, za davanje mišljenja i izradu potrebnih akata, za izradu nomotehničkih smjernica kao podloge za izradu pravnih propisa

– Stručni nositelj izrade propisa – nadležan za izradu prethodne procjene i prijedloga plana propisa za Godišnji plan, za postupak procjene učinaka propisa, dužan je odrediti jednu stručnu osobu, koordinatora poslova vezanih za provedbu postupka procjene učinaka propisa odnosno, prema potrebi, ustrojiti odgovarajuću ustrojstvenu jedinicu

– Nadležna tijela – sudjeluju u postupku procjene učinaka propisa razmatranjem i davanjem mišljenja na Nacrt prijedloga iskaza vezano za sadržaj Iskaza koji se odnosi na nadležnost sljedećih tijela:

– tijela nadležnog za djelatnost zdravstva i socijalne skrbi koje daje mišljenje vezano za utvrđenu procjenu socijalnih učinaka

– tijela nadležnog za zaštitu okoliša

– tijela nadležnog za financije.

Postupak procjene učinaka propisa

– U svrhu izrade Nacrta prijedloga iskaza postupak procjene učinaka propisa započinje sljedećim aktivnostima:

– Analizom postojećeg stanja koje se namjerava urediti propisom

– Uvidom u teze o sadržaju propisa iz prethodne procjene i utvrđivanjem zadanih ciljeva

– Izradom najmanje dvaju prijedloga nenormativnih i dvaju prijedloga normativnih rješenja koji mogu dovesti do zadanih ciljeva

– Utvrđivanjem najznačajnijih pozitivnih i negativnih učinaka

– Okvirnom procjenom očekivanog fiskalnog učinka na državni proračun.

– Stručni nositelj izrade propisa dužan je o Nacrtu prijedloga iskaza provesti savjetovanje s javnošću i zainteresiranom javnošću u trajanju 30 dana, a po ocijenjenoj potrebi stručnog nositelja izrade propisa i duže.

– Nakon provedenog savjetovanja stručni nositelj izrade propisa doručuje Nacrt prijedloga iskaza s tezama za sadržaj propisa i dostavlja ih na mišljenje nadležnim tijelima koja su dužna dati mišljenje u roku 15 radnih dana od dana zaprimljenog Nacrta prijedloga iskaza

- Nakon provedenog savjetovanja i pribavljenog mišljenja, stručni nositelj izrade propisa pristupa izradi propisa i Prijedlogu iskaza
- Pošto stručni nositelj izrade propisa izradi propis i Prijedlog iskaza, dužan ih je staviti na javnu raspravu u trajanju od najmanje 15 do najviše 30 dana.
- Nakon provedene javne rasprave, propis i Prijedlog iskaza dostavljaju se na mišljenje mjerodavnim i nadležnim tijelima, te na suglasnost Uredu za zakonodavstvo, osim ako se propis donosi po hitnom postupku.

Stručno osposobljavanje i usavršavanje u području procjene učinaka i izrade propisa

- Ured za zakonodavstvo provodi stručno osposobljavanje i usavršavanje državnih službenika i drugih osoba u području procjene učinaka propisa i u području izrade propisa preko stručnih radionica i seminara vezano za područje procjene učinaka propisa i područje izrade propisa.
- Obveznici stručnog osposobljavanja i usavršavanja su državni službenici bez obzira na stručnu razinu radnog mjesta, koji rade na stručnim poslovima procjene učinaka propisa i poslovima izrade propisa.

Ciljevi procjene učinaka propisa

- OPĆI CILJ – razmatranje prijedloga mogućih nenormativnih rješenja i stvaranje većeg broja mogućih normativnih rješenja, a u svrhu odabira optimalnog rješenja
- POSEBNI CILJEVI:
 - poticanje suradnje i koordinacije stručnih nositelja izrade propisa
 - jačanje transparentnosti predlaganja propisa
 - doprinos razvoju savjetovanja s javnošću
 - doprinos učinkovitom korištenju sredstava državnog proračuna.

NADZOR

- Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona provodi Ured za zakonodavstvo.
- Vlada Republike donijet će Strategiju i Akcijski plan u roku godine dana od dana stupanja na snagu odredbi članka 7. i 8. ovog Zakona (10. kolovoza 2012.g.)
- Vlada Republike Hrvatske će donijeti Uredbu kao provedbeni propis u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu odredbe članka 24. ovog Zakona (10. prosinca 2011. godine)
- Ured za zakonodavstvo će Vladi Republike Hrvatske predložiti donošenje nomotehničkim smjernica
- Vlada Republike Hrvatske će radi usklađivanja s ovim Zakonom u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona predložiti donošenje Zakona o izmjenama Zakona o Vladi Republike Hrvatske.
- Vlada Republike Hrvatske će s ovim Zakonom uskladiti Uredbu o Uredu za zakonodavstvo u roku jednog mjeseca od dana stupanja na snagu odredbe članka 31. ovog Zakona (10. rujna 2011. godine).
- Do stupanja na snagu Uredbe primjenjuju se odluke Vlade Republike Hrvatske kojima je određeno postupanje prema:
 - Obrascu standardne metodologije za procjenu ekološkog učinka i
 - Obrascu standardne metodologije za procjenu socijalnog učinka.

NOVOST HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

PUTNO OSIGURANJE HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Osiguranim osobama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) koje putuju u inozemstvo po privatnom poslu, HZZO nudi mogućnost najpovoljnijeg korištenja zdravstvene zaštite u inozemstvu u slučaju nesreće ili iznenadne bolesti, te u takvim slučajevima osigurava pokriće zdravstvene zaštite bez ograničenja novčanog iznosa.

Posebne pogodnosti namijenjene su za duže boravke u inozemstvu kao i za skupna te obiteljska putovanja. Bitno je da osiguranici podnesu prijavu boravka u inozemstvu prije odlaska na put u svojem nadležnom područnom uredu HZZO-a na tiskanici koja se može isprintati s web stranice HZZO-a www.hzzo-net.hr pod rubrikom tiskanice, i dobiti u područnim uredima HZZO-a ili kupiti u trgovinama Narodnih novina, te da uplate doprinos na uplatnici koju će dobiti u područnom uredu HZZO-a.

Cijene za putno osiguranje HZZO-a:

Vremensko razdoblje	Iznos u kunama		
	Iznos po osiguranoj osobi	Iznos po osiguranoj osobi za više od 8 osiguranika	Iznos za obitelj *
0	1	2	3
1 dan	17,00	17,00	35,00
8 dana	75,00	30,00	90,00
15 dana	105,00	65,00	220,00
45 dana	195,00	-	-
1 godina	3.150,00	-	-

* supružnici i djeca do 26 godina starosti

PUTNO OSIGURANJE HZZO-a MOGUĆE JE UPLATITI I PREKO INTERNETA

Putno osiguranje Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) od sada je moguće uplatiti i preko interneta! Koristeći web aplikaciju na stranici HZZO-a www.hzzo-net.hr u rubrici „Putno osiguranje“ osiguranici mogu uplatiti putno osiguranje za bilo koju državu i preuzeti potvrdu o korištenju zdravstvene zaštite u inozemstvu u PDF formatu. Internetsko plaćanje može se izvršiti kartičnim plaćanjem (American Express, MasterCard i Visa). Uz internetsko plaćanje i dalje je moguće putno osiguranje uplatiti odlaskom u nadležni područni ured HZZO-a.

Uz najpovoljnije cijene putno osiguranje HZZO-a jedino je putno osiguranje koje pokriva troškove hitne zdravstvene zaštite bez ograničenja, a posebne pogodnosti namijenjene su za duže boravke, te za grupna i obiteljska putovanja.

Da se ostvari pravo na navedeno osiguranje, potrebno je prije odlaska ugovoriti i uplatiti putno osiguranje koje, primjerice, za osmodnevni boravak obitelji u inozemstvu iznosi svega 90,00 kuna.

Sve dodatne informacije moguće je dobiti na internet stranici HZZO-a ili preko besplatnog telefona broj: 0800 7979.

Priredile: **Veronika Laušin**, dr. med. i **Martina Furlan**, dipl. iur.

Razbijanje bubrežnih kamenaca

Bubrežni kamenici su česta bolest. Računa se da oko 10 posto stanovnika oboli od nje tijekom života, pa je već nazivaju i narodnom bolešću. Posljednjih šest godina došlo je do revolucionarnih promjena u liječenju bubrežnih kamenaca. Donedavno je jedini način bio operativno odstranjivanje kamenca. Danas se to izvodi sve rjeđe. Kao alternativa operaciji postoje tri postupka: izvantjelesna litotripsija (drobljenje kamenca) udarnim valovima, prekutano (kroz kožu) vađenje kamenca i uretroskopija (drobljenje kamenca ultrazvukom uz pomoć zrcala).

Udrani valovi razaraju bubrežne kamence

Litotripsija udarnim valovima razvijena je u SR Njemačkoj 1980. godine, a omogućuje drobljenje kamenca u bubrežnim zdjelicama ili u bubrežnim čašicama bez ikakvog operativnog zahvata. Taj postupak temelji se na stvaranju udarnih valova izvan tijela. Valovi se zatim pomoću reflektora uvode u tijelo i uprave na kamenac. Udarni val stvara se pražnjenjem iskrišta. Kamenac se mora nalaziti točno u žarištu elektrodnog reflektora. Pomoću dva rendgenska sustava bolesnik se tako namjesti da se kamenac nalazi u sjecištu oba rendgenska sustava. Sjecište se nalazi u žarištu elektrodnih cijevi, pa se kamenac to-

čno nacilja. Kad udarni val pogodi »tvrdu« tvar, on je zdrobi. Zato ovisi o položaju i sastavu kamenca hoće li se taj postupak i primijeniti. Svaki kamenac, naime, nije moguće smrviti udarnim valovima.

Liječenje udarnim valovima mrvi kamenac na djeliće veličine zrna kru-pice. Zdrobljeni kamenac se izluči mokraćom. Zato je neometan protok mokraće preduvjet za tu vrstu liječenja bubrežnih kamenaca. Bolesnici ostanu još kratko vrijeme na klinici da bi se nadziralo izlučivanje djelića i pomoglo u slučaju začepjenosti mokraćovoda. Za drobljenje većih kamenaca često nije dovoljno jednokratno liječenje. Drobljenje nije ni bezbolno, pa se vrši pod narkozom. Taj način liječenja ima određenih prednosti: izostaje komplicirani operativni zahvat, bolnički boravak je skraćen, nakon liječenja ne treba poseban oporavak, u načelu bolesnik nakon postupka brzo napušta bolnicu. Nedostatak tog suvremenog liječenja su veliki troškovi za nabavu i održavanje aparata.

Uklanjanje kamenca endoskopom i ultrazvukom

To je tzv. perkutano (kroz kožu) vađenje kamenca. Na taj način uklanjaju se kamenci iz bubrežne zdjelice i iz donjih i gornjih bubrežnih čašica. Bubrež se punktira pod kontrolom rendgena ili ultrazvuka. Bolesnik leži potrbuške na stolu za rendgenske preglede. Pod rendgenskom kontrolom napravi se ubodni kanal širine 8 mm. Kroz njega se uvede endoskop (bubrežno zrcalo) u sustav bubrežnih šupljina. Ako je kamenac manji od 8 mm, hvata se posebnim kliještima i izvuče kroz aparat. Za veće kamence potrebna je ultrazvučna sonda (cijev). Titranje šuplje sonde razbija kamenac u manje komadiće koji se odmah isisaju sondom. Bolesnici napuštaju

bolnicu u pravilu 5 dana nakon zahvata.

Ta metoda zahtijeva intenzivne studije i usku suradnju s iskusnim radiologom. Zahvat se izvodi pod lokalnom anestezijom.

Kamenac se uklanja iz mokraćnog voda uteroskopijom. U mokraćni vod se uvede poseban endoskop kroz mokraćnu cijev i mokraćni mjehur. Izravan pogled pomoću zrcala omogućuje razbijanje kamenca finom ultrazvučnom sondom i zatim isisavanje. Postupak je složen, a zbog anatomskih razloga primjenjiv je na malom broju bolesnika. Opterećen je često komplikacijama, pa će teško postati rutinskim postupkom.

Ali i nadalje će postojati potreba da se bubrežni kamenci vade operacijom. Prirodene i stečene smetnje u otjecanju mokraće, najčešći uzrok kamenca, uklanjaju se samo operativno. Tek nakon toga moguće je spriječiti stvaranje novih kamenaca. Ali ipak je sigurno da će u budućnosti prevladavati vanjski način drobljenja kamenca zbog navedenih prednosti.

(Dr. P. Althaus i dr. G. Brien)

Upala očiju

Crvenilo očiju katkad znači više od obične upale očnih vjeđa. Iza tog početnog stupnja katkad se kriju ozbiljne očne bolesti kao što

su upala rožnice ili zjenice ili glaukom (zelena mrena). Ako primjetna očnih kapi koje se dobivaju bez liječničkog recepta ne dovede do trajnog poboljšanja u samom po-

četku, prijeko je potrebno otići liječniku na pregled zbog daljnjeg liječenja.

(Dr. A.Z.)

Iz časopisa »Naše zdravlje«, br. 1-2/1998.

Piše: **Biserka Budigam, prof.**

Biti njegovatelj i kako pomagati drugima a ne odmoći sebi

Danas se prosječno trajanje života produžilo. Znamo da je već u gradu Zagrebu više od 17% osoba starije od 65 godina. Čini mi se da se trajanje života brže produžuje, ali da nije isti trend i s kvalitetom života starijih osoba. Na kvalitetu života u starijoj dobi, osim ranijeg načina života, značajno utječe i pojava bolesti, ali i materijalno stanje kako pojedinaca tako i šire obitelji.

Podsjetit ću vas da je prema nekim statistikama do 60-ih godina prošlog stoljeća oko 60% ljudi starijih od 65 godina živjelo s barem jednim od djece (npr. u Americi 40%), a danas je kod nas to oko 20% (u Americi manje od 5%). Znači da su sada prije svega stari roditelji u situaciji da se sami brinu o sebi i svome zdravlju.

No mnogi od nas još imaju i vlastite roditelje, ali i vlastitu djecu. Znajući da nam je cijeli život oragniziran po principu igranja različitih uloga unutar obitelji i poznavajući i odnose unutar iste, moramo prihvatiti i niz obaveza. Dobro je ako smo još uvijek u situaciji da budemo njegovatelji. Znači da imamo makar jednog od roditelja i u dobroj smo formi da mu možemo pomoći.

Pitanje je samo živite li zajedno, u istome stanu ili u istome gradu, u drugome gradu, ali ipak dovoljno blizu da ih možete često posjećivati i brinuti se za njih ili pak u drugoj, dalekoj zemlji kada oni moraju potražiti pomoć i njegu od nekog drugoga. Možda ste u situaciji da morate njegovati bračnog partnera ili nekog drugog starijeg rođaka, ali sve se svede na jedno — odjednom osjetite da vam po nestaje vremena i energije.

Čini vam se da počinjete živjeti neki tuđi život. Ne smijete se predati. Pokušajte prije svega pomoći sami sebi. Evo savjeta da prerano ne »izgorite« u želji da budete što bolji njegovatelj:

— Preuzmite odgovornost za svoj život. Ne dopustite da bolest ili nemoć voljene osobe bude vaš prvi i jedini zadatak. Nastojte sačuvati aktiv-

nosti koje vas raduju i nemojte zapustiti svoj izgled.

— Svaki dan odvojite dovoljno vremena za sebe i svoje potrebe.

— Prihvatite svaku ponudu za pomoć. Ako vam ponudi neki rođak, prijatelj ili susjeda da učini umjesto vas, prihvatite i predložite što bi mogao učiniti taj drugi jer često nam je potreban samo mali odmak od svakodnevnice pa da osjetimo olakšanje i manji zamor.

— Naučite što je moguće više o stanju osobe kojoj je potrebna vaša pomoć. Lakše ćete razumijeti neke oblike ponašanja i možda čudne i neobične zahtjeve.

— Ne morate raditi sve sami. Pokušajte potražiti pomoć npr. fizioterapeuta za poboljšanje pokretljivosti bolesnika ili medicinske sestre za pomoć pri kupanju i sl. Pokušajte svim sredstvima unaprijediti neovisnost osobe koju njegujete. Važno je pružanje i psihološke podrške u želji da potaknete bolesnika da nešto i on čini za sebe, a ne da se prepusti nemoći i ovisnosti o vama.

— Vjerujte svojim procjenama. Sigurno će vas dobro voditi.

— Tugujte za gubitcima, ali nikad ne zaboravite svoje želje i snove. Dajte si vremena za sebe.

— Pratite svoje psihičko stanje, pokušajte prepoznati znakove depresije (npr. manjak teka, neobjašnjivi napadaj plača, nesanice) i reagirajte. Ako možete, smanjite napetost i pokušajte naći izlaz i takvog stanja, ali ako ne uspijete, potražite pomoć stručnjaka.

— Potražite potporu drugih njegovatelja. S njima izmijenite svoje doživljaje, razmijenite iskustva. Postoje pri udruagama za pomoć i njegu grupe i vrlo su korisna druženja s osobama koje imaju iste ili slične probleme i vrlo dragocjena su znanja koje tu možete steći. Ponekad je dovoljno da ste s onima koji vas razumiju jer imaju iste ili vrlo slične probleme. Dovoljna je spoznaja da niste sami u problemu.

— Ako postoji negdje organiziran kakav tečaj za pomoć i njegu u kući svakako ga pohodite. Vrlo su korisna znanja koja se tu stječu. Podsjetit ću vas i ovaj put da mi svake godine or-

ganiziramo po dva takva tečaja na kojima su stručni predavači: liječnica, psihologinja, pravnik i viša medicinska sestra. Program pruža cjelovito znanje o njezi bolesnika u kući.

— I dalje redovito vježbajte, spavajte, pazite što jedete, odlazite liječniku, družite se s prijateljima.

I ne zaboravite onu staru izreku da smo uvijek bez obzira na godine djeca naših roditelja, ali sada ću vam otkriti tajnu da je to samo formalno tako. Uloge se mijenjaju i vrlo često ćete se uhvatiti u mislima da su sada vaši roditelji zapravo vaša velika djeca. Postoji i za to u narodu uzrečica da je »stari čovjek kao malo djet«. Ima u tome mnogo istine. Ako dovoljno dugo živite s roditeljima i ako ste njihov njegovatelj, prepoznat ćete ponekad i ponašanje vaše djece kod njih. Zanimljivo upravo identična ponašanja vaše djece, pa se ponekad pitam tko je od koga učio i tko je bio prije.

Ali sad kad ste naučili sve o njezi starijih osoba pa ako imate vremena i volje, možete možda jednom tjedno postati volonter neke udruge i pomoći nekom drugom njegovatelju. Osjetit ćete radost darivanja i mislim da ćete doživjeti osobno zadovoljstvo, ali svakako ćete biti bolji čovjek. Darovano vrijeme, malo ljubavi i topline nekom nepoznatom usrećit će vas, ali sigurno i potaknuti i na neka druga razmišljanja.

Uhvatit ćete se kako možda razmišljate i sami o sebi. Možda će uskoro doći i red na vas da potražite za sebe nekoga tko će vas njegovati. Dok ste njegovali druge, niste ni primijetili da je došao red na vas. Još uvijek su vam svježiji problemi u radu s drugima, a sada morate rješavati vlastite probleme.

Rad po programu i planu našeg SUH-a

Bez pretenzija da smo poduzeli sve po preuzetim obavezama, želimo iznijeti konkretne podatke radi upoznavanja našeg članstva i šire javnosti da ne postojimo forme radi.

Kod nas se uvijek nešto kreće.

Za jedan Novigrad / Cittanova, koji na cijelom ovom području ima cca. 4500 stanovnika, od kojih je cca. 760 umirovljenika, smatramo da je broj učlanjenih u SUH-u relevantan.

Učlanjenje novih članova i po neki odlazak je normalna pojava, koja nas ne treba zabrinjavati.

Mi rabimo za sve isto mjerilo, ali se ipak nađe uvijek netko kome nije pravo ovo ili ono.

Mi gledamo u budućnost i nastojimo njegovati kolegijalne odnose.

Imamo učlanjeno 478 umirovljenika. Ne možemo se pohvaliti da su svi revni u plaćanju članarine.

U izvršavanju umirovljeničkih zadataka naši su članovi pokazali osrednje zanimanje.

Istina, nedostaje stimulansa, jer se puno priča i obećava. Umirovljenicima je potrebna pomoć danas, a ne sutra.

Za vrijeme našeg mandata UMRLO je 36 naših članova. Obiteljima smo izrazili sućut osobno ili telegramom, te skromno nazočili koktelom svijeća i cvijeća pri pogrebu.

Posjetili smo 34 bolesna člana, poklonivši im skroman prigodni paket.

Posjetili smo one, za koje smo znali da su ozbiljnije bolesni.

Organizirali smo 5 / pet / liječničkih predavanja i besplatno mjerenje tlaka i šećera.

Bilo je korisnih susreta i seminara s domaćim i inozemnim sudionicima.

NAZOČILI SMO SVIM KOORDINACIJAMA.

Pomagali smo našim sugrađanima koji primaju inozemnu mirovinu.

To je samo ono najbitnije.

SUH NOVIGRAD / CITTANOVA

Aktivnosti SUH-a Vrgorac Vrgorski SUH-ovci djelatni sudionici društvenog života

Umirovljenici vrgorskog ogranka SUH-a tradicionalno organiziraju predbožićna druženja, pa ni ova godina nije bila iznimka. 17. prosinca, u prostoru Sindikata, sastalo je tridesetak njegovih članova, koji su prigodnom zakuskom i pjesmom obilježili kraj vrlo aktivne godine. Djelatnost SUH-a ove godine započela je obilježavanjem Dana žena. Početkom travnja bili su na izletu u Nacionalnom parku Brijuni, posjetili su Pulu, Opatiju, Rovinj i svetište Majke Božje Trsatske u Rijeci. 16. travnja održali su uskršni domjenak, a 19. lipnja posjetili Imotski. 1. listopada sudjelovali su na 3.

sportskim susretima SUH-a županije, te svojim štandom obilježili Biklijadu. Sredinom studenoga boravili su u toplicama u Banja Vrućici. Krajem studenoga i početkom prosinca marljivo su radili na organizaciji Božićnog sajma na Trgu hrvatskih branitelja, a sudjelovali su i u snimanju reportaže zadarske televizije VOX-a o Vrgorcu. Sve navedene, ali i brojne druge aktivnosti, organizirane su samo iz jednog razloga — radi druženja uz pjesmu i razgovor, ali i aktivnog sudjelovanja u društvenom životu zajednice. Za lipanj 2012. planira se trodnevni izlet u Hrvatsko zagorje, a u listopadu će

u Vrgorcu biti održani 4. sportski susreti SUH-a županije, čime će biti obilježena 15. godišnjica djelovanja SUH-a Vrgorac. Našim umirovljenicima želimo puno sreće u svim budućim aktivnostima.

Branko Radonić

Posjet Novom Sadu

Da susjedni Novi Sad može i zimi biti privlačan kao turistički centar, pokazuje i jednodnevni izlet članova Sindikata iz Osijeka.

Bilo je to 25. studenog prošle godine na dan Svete Kate, a kako se kaže: Sveta Kata snijeg na vrata, ako ga nema onda ga sprema, tako su i sve Kate, Katice i Katarine primile čestitke u autobusu za Novi Sad. Autobus je bio popunjen i krenuli smo rano ujutro preko Vukovara, Iloka i Bačke Palanke.

Novi Sad se smjestio na lijevoj obali Dunava u Bačkoj, administrativno je sjedište Vojvodine i najveći grad. Novi Sad se razvija početkom 19. stoljeća kad su ga mogli naseljavati obrtnici i trgovci pa tako uglavnom Banat naseljavaju Nijemci i Srbi, a Bačku Mađari. Vojvođani slave 25.

studenog dan ujedinjenja Banata, Bačke i Srijema za što je zaslužan **Jaša Tomić**. Tu je i sjedište Matice srpske, koja prelazi 1872. godine iz Pešte u Novi Sad.

Od znamenitosti smo vidjeli Sinagogu iz 1915. godine, koja je druga po veličini u Europi, zatim Narodno pozorište osnovano 1861. godine ispred kojeg se nalazi spomenik glumca **Dobrinovića**. Vidjeli smo Trg slobode s gradskom kućom, gdje se nalazi spomenik bivšem gradonačelniku Novog Sada **Svetozaru Miletiću**. Posjetili smo rimokatoličku crkvu Imena Marijinog, sagrađenu u neogotičkom stilu, nešto je manja od osiječke katedrale. Šetnjom do Vladičinog dvora Bačke episkopije Srpske pravoslavne crkve iz 19. st, posjetili smo Dunavski park.

Pješačkom ulicom prošli smo pored spomenika **Jaše Tomića**, pjesnika **Miroslava Antića**, **Zmaj Jove Jovanovića**, **Mihajla Pupina** i **Janike Blaža**.

Između prijepodnevnog i poslijepodnevnog razgledavanja grada, imali smo stanku za objed u restoranu Fontana, ugodnog ambijenta i tradicijskom kuhinjom.

Poslijepodne smo posjetili Petrovaradinsku tvrđavu, koja je simbol Novog Sada, a datira od 18. stoljeća. Sagrađena je kao zaštita od Turaka.

Tu smo posjetili i Muzej grada.

U povratku smo imali kraće zadržavanje u jednom trgovačkom centru, a onda put za Osijek. Uglavnom, kiša nije padala.

Josipa Biro

O dvjema sjednicama Glavnog odbora SUH-a

1. Na sjednici Glavnog odbora 17. studenog 2011. podneseno je izvješće Nadzornog odbora o izvršenju financijskog poslovanja SUH-a u razdoblju od siječnja do rujna 2011. u kojem je izvjestiteljica **Cvijeta Braim**, zamjenica predsjednika NO-a, izvijestila da je NO utvrdio kako je u SUH-u financijsko poslovanje izvršeno u skladu s propisima napominjući da su podružnice, prema vjerodostojnim podatcima, štedljivo i racionalno koristile raspoloživa financijska sredstva za bolji i sadržajniji rad svojih članova.

Glavni odbor SUH-a donio je odluku o privremenom financijskom planu središnjice za razdoblje od siječnja do kraja ožujka 2012. godine i **odlu-ku o visini i raspodjeli članarine za 2012. godinu s ovim odredbama.**

Članak 1.

Članarina Sindikata umirovljenika Hrvatske za 2012. godinu iznosi 40,00 kuna godišnje, ako član plaća jednokratno odnosno 3,33 kuna mjesečno, ako član plaća obustavom na mirovini.

Podružnica SUH-a svojom odlukom može mimo članarine iz prednjeg stavka, kao prihod podružnice odrediti i poseban iznos dotacije.

Člana SUH-a koji je veoma lošeg imovinskog stanja podružnica može iznimno osloboditi plaćanja članarine u cijelosti ili djelomično. O svakoj takvoj odluci podružnica je dužna izvijestiti središnjicu SUH-a.

Kolektivni član plaća članarinu sukladno odluci Glavnog odbora SUH-a i to utvrđeni dio županijskom povjereništvu i središnjici SUH-a.

Članak 2.

Članarina se u pravilu naplaćuje mjesečno preko Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje na osnovi Suglasnosti na obustavu od mirovinskih primanja, suglasno Ugovoru o međusobnim odnosima HZMO i SUH-a u vezi s obustavom članarine SUH-a od mirovine.

Članovi SUH-a koji nisu pristali plaćati članarinu na način određen stavkom 1. ovog članka plaćaju članarinu neposredno u podružnici jednom godišnje.

Članak 3.

Iznos članarine iz članka 1. st. 1. raspodjeljuje se odnosno uplaćuje na sljedeći način:

— 13,00 kn podružnica uplaćuje na račun središnjice SUH-a za financiranje redovnog poslovanja i ostvarivanje programa rada središnjice SUH-a, te za podmirivanje obveza SUH-a prema SSSH, međunarodnim organizacijama čiji je SUH član i dr.

— 5,00 kn podružnica uplaćuje na račun županijskog povjereništva za financiranje redovnog poslovanja i ostvarivanje programa rada županijskog povjereništva, te za djelomičnu naknadu za troškove volonterskog rada županijskog povjerenika.

— ostatak sredstava ostaje podružnici za financiranje redovnog poslovanja i za ostvarivanje programa rada podružnice.

Članak 4.

Članarinu koja se naplaćuje preko HZMO-a, HZMO uplaćuje mjesečno središnjici SUH-a, koja uvrđeni dio članarine iz članka 3. tromjesečno uplaćuje podružnici i županijskom povjereništvu.

Članak 5.

Evidenciju o uplati članarine članova SUH-a vodi poodružnica.

Izvješća o ubranj i obračunatoj članarini članova SUH-a podružnica je dužna dostavljati središnjici i županijskom povjereništvu SUH-a tromjesečno za one članove koji nisu potpisnici suglasnosti na obustavu od mirovinskih primanja.

Godišnji obračun i izvješće o ubranj i obračunatoj članarini podružnica SUH-a sastavlja i dostavlja središnjici SUH-a i županijskom povjereništvu SUH-a najkasnije do 28. veljače naredne godine.

Glavni odbor je usvojio informaciju o ugovorenim popustima odnosno nižim cijenama pojedinih artikala i usluga na temelju kojih je našim članovima odobren novčani popust za kupnju pojedinih artikala ili plaćanje usluga. Zaključeno je da je o tome potrebno izvijestiti podružnice kako bi članstvo čim prije moglo koristiti tu pogodnost.

2. Na izvanrednoj sjednici Glavnog odbora SUH-a 20. prosinca 2011. godine, nakon smrti predsjednika Stjepana Krajačića, donesena je odluka o imenovanju vršitelja dužnosti predsjednika Sindikata umirovljenika Hrvatske.

Za obnašanje vršitelja dužnosti predsjednika Sindikata umirovljenika Hrvatske imenovan je **Matija Voščun**, dosadašnji potpredsjednik SUH-a, koji je ovlašten za zastupanje Sindikata do održavanja redovite Skupštine SUH-a u 2012. godini.

Na sjednici je usvojena i odluka o potpisnicima dokumentacije platnog prometa SUH-a vezane za isplatu sa žiroračuna SUH-a:

Dokumentaciju platnog prometa SUH-a potpisivat će:

Matija Voščun, v.d. predsjednika SUH-a

Milica Čavkić, zamjenica predsjednika SUH-a

Zlata Toplak, glavna tajnica SUH-a

Ružica Lacko, voditeljica financijskog poslovanja SUH-a

Na sjednici je podržana inicijativa da se 20. obljetnica SUH-a obilježi u 2012. uz Međunarodni dan starijih osoba i Dan SUH-a.

Predsjedništvo Glavnog odbora SUH-a će predložiti program obilježavanja ove obljetnice i prikupljanje sredstava prema mogućnostima članstva Sindikata umirovljenika Hrvatske.

Što je »afera«

U današnjoj eri preuzimanja riječi i izraza iz engleskog u hrvatski jezik (anglizama) kojiput nastanu krivi prijevodi, s izmijenjenim značenjem. Upadljiv primjer takvog prijevoda je izraz »imati aferu« (s nekim). Razlika u značenju proistječe od riječi »afera«. Iako se slično izgovara i piše, ta riječ nema u oba jezika isto značenje.

»Afera« je riječ podrijetlom iz francuskog jezika. U engleskom jeziku znači ljubavnu vezu, odnošaj; posao, stvar (u prenesenom značenju, u nekim slučajevima i sukob. U hrvatskom jeziku ima sasvim drugo značenje — nepriličan slučaj s odjekom u javnosti. U osobnom krugu znači neku nepriličnost, problem u odnosu s nekim. Afera se može dogoditi na raznim životnim područjima pa može biti privredna, politička, ljubavna... Izraz »imati aferu« (s nekim) u engleskom znači imati ljubavni odnos, vezu, a u hrvatskom doživjeti javnu sramotu (blamažu, skandal). Velika afera, naoko ljubavna a zapravo politička, dogodila se u naše doba u Velikoj Britaniji i postala je svjetski poznata. Jedan britanski ministar imao je tajnu vezu s jednom prostitutkom u kući, koju je držao jedan ugledni liječnik samo »za

osobe iz viših krugova«. Afera je buknila kada se saznalo da je među njima bio jedan špijun iz strane države (suprotnog, političkog bloka), koji je imao vezu s istom prostitutkom kao i britanski ministar. Posumnjalo se u mogućnost da mu je ona prenosila povjerljive razgovore s ministrom. Ministar je bio smijenjen, a liječnik se ubio.

U Zagrebu između dva svjetska rata poslovne su afere bile rijetkost. Ipak su se dogodile dvije veće i slične. U jednom je slučaju jedan glavni urednik dnevnih novina, vrstan i uspješan,

promaknuo taj list u najčitaniji i veoma probitačan. No, od znatnog iznosa zarade uzimao je priličan dio za sebe. U drugom slučaju, voditelj jedne dobrotvorne ustanove za pomaganje siromašnima, veoma je spretno namicao sredstva za to i bio hvaljen kao veliki dobročinitelj. No, nakon izvjesnog vremena se uvidjelo da je prilične svote novca zadržavao za sebe. U oba slučaja ništa od toga nije bilo javno objavljeno. Sve se zaškrinulo, kako se ne bi naškodilo njihovim ustanovama. Jedina posljedica za prijestupnike bilo je otpuštanje s posla.

(Štefek se upoznao i sprijateljio s Baricom pa se počeo pobliže zanimati za nju te ju je zapitao:

»Barek, ali si ti mela kakovu aferu?« A ona odvrati: »Kaj bi! Nisem nič vkrala, nis se z nikem potukla, furt sem bila poččena pak nisem mogla meti nikakovu aferu.«

Tako se njih dvoje nisu razumjeli, jer su različito, tj. drugačije, shvatili riječ »afera« — Štefek krivo, a Barek ispravno.)

Kornelija Šarinić, prof.

PODLISTAK

Djelovanje sindikata i uloga medija

Kada je riječ o djelovanju sindikata i ulozi medija u njemu, uz prijeko potreban novinarski senzibilitet za društvena zbivanja, treba istaknuti i zahtjev za istinitošću, objektivnošću te angažiranošću na strani društvenog napretka i istinske demokracije, i neizostavnu kritičnost prema društvenim anomalijama. Pisana i izgovorena riječ u medijima trebala bi pre-rasti u savjest društva. »Šaka olovnih slova«, kako kaže Krleža, »trebala bi postati ubojitija od najsavršenijega oružja.« Tko će danas ljudima reći istinu, ako ne novinar? Ali to može samo novinar nezavisnoga medija. Laži, himbenosti i neetičnoga ponašanja ima danas previše u nas. Mnoga se javno dana obećanja ne izvršavaju, nema odgovornosti za promašaje u javnim poslovima, a funkcioniranje pravne države najčešće se zaustavlja na neizvršenju sudskih odluka i presuda. Zagovara se jednakost među ljudima, a pojedincima se dodjeljuju nezastužene povlastice. Rad se degradi-

ra, društvo se dehumanizira. Jedne država dobro noćano zakida, a drugima je ona »muzna krava«. Govori se o potrebi javnosti rada, jačanju civilnoga društva i nužnosti dijaloga, osobito među socijalnim partnerima, a o životnim se stvarima odlučuje kabinetski, tajnovito iza zatvorenih vrata i upravlja se dekretima. Promiče se rad za opće dobro naroda, demokraciju i socijalnu državu, a prevladava težnja za vlašću, uvodi se tzv. tvrdi kapitalizam, umanjuju se radnička prava za interese stranoga kapitala. Ističe se jedinstvo nacije, a ne poduzimaju se mjere za ispravljanje podjele na malobrojne skorojevićarske bogatune obogaćene nepravedno provedenom pretvorbom i privatizacijom. Papperizirani svijet jedva diše pod teretom neimaštine i nezaposlenosti. U nekim se okolnostima pozitivno govori o produženju čovjekova životnog vijeka, a istodobno se umirovljenici proglašavaju financijskim teretom društva i umjesto njegovanja genera-

cijske solidarnosti, kao tekovine uljuđenoga društva, pokušava se izazvati međugeneracijski sukob.

Nema dvojbe da je u nas ugrožena socijalna država. Stoga bi sindikati udruženi s pojedinim udrugama civilnoga društva trebali pokrenuti inicijativu za osnivanje povjerenstva radi zaštite Ustavom zajamčenih prava ljudi i unapređivanje socijalne i pravne države, a u tome trebali bi posebnu ulogu odigrati sindikalni mediji odnosno publikacije kao jedina dobro organizirana nestranačka snaga koja, sustavno sindikalnim oblicima borbe, zahtijeva dosljedno ostvarivanje prava radnika, umirovljenika i nezaposlenih u skladu s ustavnim načelima. Mediji su snažno oružje, koje riječima i slikom može ljudima predočiti istinu o našoj stvarnosti i potrebu borbe za ostvarivanje socijalne pravde.

Nikola Kustić, iz izlaganja na Okruglom stolu: »Sindikati i mediji« 18. lipnja 2001.

S Matijom Voščunom, vršiteljem dužnosti predsjednika SUH-a, razgovarala je Jasna Petrović, članica Predsjedništva Glavnog odbora SUH-a

(Ovdje objavljujemo ulomak iz razgovora koji je u cijelosti objavljen na SUH-ovoj web stranici, www.suh.hr.)

*Riječ v.d. predsjednika SUH-a Matije Voščuna:
Biti aktivan, sudjelovati, mijenjati*

Matija Voščun, ušavši u pozne godine života, prepun je aktivističke energije. Već 17 godina aktivan je u Sindikatu umirovljenika, sada na poslovima vršitelja dužnosti predsjednika.

Nakon 17 godina sindikalne borbe za prava umirovljenika i starijih osoba, puno je toga ostvareno, ali još je više toga neostvarenoga, što motivira sve članove Sindikata umirovljenika Hrvatske na pojačane napore u godini koja je pred nama. Vrlo teško smo se suočili s naglim gubitkom predsjednika Stjepana Krajačića, koji je već drugi mandat srčano zagovarao dostojanstvo umirovljenika.

Nedvojbena je u 20 godina postojanja SUH-a, obilježnica koju ćemo slaviti upravo ove godine, postignuto puno toga u korist umirovljenika. SUH je ostvario određeni utjecaj na brojna pitanja od interesa za umirovljenike, utjecao na političke odluke, zakone, poboljšice. Najčešće smo to ostvarivali dijalogom, pregovorima, stručnim prijedlozima, a povremeno i borbenim izlascima na ulice gradova, kako samostalno, tako i zajednički s našom sindikalnom središnjicom Savezom samostalnih sindikata Hrvatske.

Osobno držim da se imamo pravo osobito ponositi zbijanjem redova na umirovljeničkoj sceni i okupljanjem svih umirovljeničkih udruga u Koordinaciju. To nas je učinilo jačima i moćnijima. Tako-

đer, ponosni smo na ustavnu tužbu i povrat duga tzv. starim umirovljenicima, kao i za uvođenje i integraciju naknade na mirovinu za tzv. nove umirovljenike. Teško je pobrojiti sve pozitivne pomake na kojima je i naš otisak prsta.

Uvjeran sam da će i nova Vlada posvetiti punu pozornost dijalogu sa sindikatima, te s umirovljeničkim udrugama, jer brojne promjene u mirovinskom sustavu još predstoje. Zahtijevat ćemo i sami nastavak pravedne mirovinske reforme te smanjivanja siromaštva umirovljenika, najmasovnije ugrožene skupine u Hrvatskoj. To je moguće dijelom učiniti sustavom socijalne skrbi, te uvođenjem viših minimalnih mirovina, ali ne na račun mirovina stečenih radom.

SUH će, zatim, i dalje inzistirati da se sva tzv. posebna prava izvan iz mirovinskog fonda, za što nije dovoljno što se transformiraju povlaštene mirovine. Mirovine moraju rasti, njihov udjel u prosječnoj bruto plaći treba dosegnuti europski prosjek od oko 50 posto (a kod nas je samo 27 posto!). Nitko, pa ni moćnici iz Svjetske banke, ne tvrde da su mirovine stečene radom u Hrvatskoj — previsoke. Hrvatski mirovinski sustav može biti održiv, ali ne sa svime

Matija Voščun

onime što se u njega potrpalo. No, najbitnije je ostvariti pravednu raspodjelu tereta krize, a ne grabiti tamo gdje je najlakše uzeti — kriznim porezima, zamrzavanjima ionako niskih mirovina...

Sindikat se radišnom Voščunu činio najprihvatljivijom solucijom za nastavak aktivnosti, jer ima dimenziju promjene, aktivnosti, borbenosti. Najviše pamti masovne izlaske umirovljenika na ulice 1997. i 1998. godine, sve »okupacije« zagrebačkih trgova od strane radničkih sindikata, osobito u čelnim redovima Saveza samostalnih sindikata Hrvatske ojačanim članovima SUH-a. Informatički je »pismen«, uredno provjerava svoje e-mail poruke, otvoren je za novo.

Očekujem da će nam 2012. — Europska godina aktivnog starenja i međugeneracijske solidarnosti doijeti ipak pomake na bolje i pravedne promjene, istaknuo je na kraju razgovora Matija Voščun.